SML ZAKLJUČNI NAGOVOR VSEM TREM ZBOROM SML
april 1990

Spoštovane tovarišice in tovariši !!!

s 40.zasedanjem sej zborov zaključujemo delo skupščine mesta Ljubljana, ki je bila izvoljena v marcu 1986. leta. Pred dvema letoma smo obravnavali poročilo o dvoletnem delu naše skupščine, njenih delovnih teles ter našega izvršnega sveta in upravnih organov in ga takrat sprejeli.

Za obravnavo na današnjih sejah smo pripravili poročilo, s katerim smo skušali zajeti celotno štiriletno obdobje našega skupnega dela, tako skupščine kot njenega izvršnega sveta. Imeli smo namen, da v tem poročilu priličnemo družbeno, gospodarske in politične razmere, ki so vplivale na naše odločanje in uresničevanje sprejetega. S poročilom smo želeli dati nekaktšno bilanco tega obdobja v Ljubljani- v petih občinah, ki sestavljajo naše mesto - in na nek način opredeliti položaj našega mesta v Sloveniji, Jugoslaviji in tudi v svetu.

Čeprav smo imeli pri sestavi poročila namen, da bi bilo čimbolj celovito, se zavedam, da verjetno nismo mogli povedati z besedami vsega, kar je bilo v tem času opravljeno. Pričakujem, da boste v razpravi to objektivno ocenili in dali morebitne predloge, na kaj bi bilo treba še posebej opozoriti skupščino naslednjega sklica.

Želela bi vas opozoriti se na dejstvo, da so nekatere komisije (za odnose z verskimi skupnostmi, za mednarodno sodelovanje) ia Svet za SLO in DS pripravili, obravnavali in sprejeli za to področja podrobna poročila, iz katerih smo v skupnem poročilu zajeli samo nekatere najbolj značilne ugotovitve. Prav tako so tudi v poročilu našega izvršnega sveta obravnavane predvsem tiste aktivnosti, ki so bile pomembne za celotno področje mesta, oziroma so bile skupne naloge vseh ljubljanskih občin. Posebej je predstavljen pregled pomembnejših ljubljanskih investicij, ki so bile zaključene ali pa začete v tem mandatnem obdobju. V posebnem pregledu so navedene po področjih zadeve, ki so jih obravnavali oziroma sprejeli zbori naše skupščine v zadnjih dveh letih. Za isto obdobje so navedeni tudi odloki, ki so bili sprejeti, ali pa so prenehali veljati. Nismo ponavljali tega pregleda za prvi dve leti, ker so bili objavljeni ob poročilu za dvoletno mandatno obdobje.

Poročilu o delu skupščine in njenega izvršnega sveta smo dali skupni naslov "Za kakovost življenja v Ljubljani" . Nekatero so menili, da zvezi naslov prevež samozadovoljno, drugi pa, da je poročilo premalo kritično. Vendar pa dejstva navedena v gradivu, ki je pred vami, govore o tem, da smo resnično skušali v času, za katerega smo bili izvoljeni, s skupno aktivnostjo občinskih in mestne skupščine ter njihovih izvrhnih svetov in ob sodelovanju velikega števila ljudi, ki živijo in delajo v Ljubljani doseči višjo kvaliteto življenja v našem mestu. Zavedamo se, da nismo napravili vsega, kar smo si zapisali v programe na začetku našega mandata. Pri tem je bilo vel objektivnih, predvsem pa materialnih ovir, kot tudi osebne nepripravljenosti za uresničitev.

Na prvih sejah naših zborov smo sprejeli obveznost, da bomo nadaljevali aktivnosti, začete v mandatnem obdobju pred našim, kakor tudi da bomo uresničevali programe sprejete v začetku leta 1986 za srednjeročno obdobje, ki se izteka letos, kakor tudi za obdobje do leta 2000. Res je,da so se v zadnjem času menjale tako ustavne opredelitve kot zakonodaja, ki ureja področje planiranja, predvsem pa so se spremenili in zaostrili pogoji gospodarjenja nasploh. Zato smo morali na nekoliko drugačen način opredeljevati letne programe za razvoj mesta in življenje ljudi v njem.

stran 2

Že v toku prvega leta našega mandata smo morali zaradi nauspelega referenduma za IV.samoprispevek spreminjati prednostne razvojne programe in iskati druge vire sredstev, saj so bili objekti, za katere je bilo predvideno sofinanciranje s sredstvi samoprispevka, neobhodni in so danes vsi v gradnji.

V tem obdobju je bila dokončana večna objektov iz programa III.samoprispevka. Za današnjo sejo ste prejeli tudi dopolnjeno poročilo o uresničevanju tega programa s predlogi zaključkov in predvsem zadolžitev za dokončno ureditev še odprtih zadev.

Verjetno se strinjate z menoj, da ni potrebno navajati podatkov, ki so navedeni v poročilih. Poudariti želim le to, da so štiri leta na eni strani dolgo obdobje, na drugi pa prekratko, da bi v enem kosu zahtevne programe pripravili, sprejeli in tudi uresničili. Zato smo nadaljevali in dokončali številne projekte začete v prejšnjem mandatu, ostaja pa še precej objektov v gradnji, vendar v večini z opredeljenimi terminskimi plani in, kolikor je bilo mogoče, zaključenimi finančnimi konstrukcijami.

Bili pa bi nepošteni do sebe in svojih volilcev, če bi trdili, da smo v tem času naredili vse, kar je bilo treba. Upam si sicer trditi, da tudi v začetku mandata nismo obljubljali preveč, temveč smo skušali ostati v stvarnih okvirih možnosti: človeških in materialnih. Delovali smo v gospodarsko silno nestabilnem času, v času skokovite in nepredvidljive inflacije, ko so sredstva sproti izgubljala na vrednosti in so bile potrebne hitre, včasih celo vratolomne reakcije, da se je ohranila realna vrednost sredstev. Bil pa je to tudi čas velikih družbenih in političnih sprememb.

Žal moram ugotoviti, da se je v tem obdobju poslabšal tudi položaj gospodarstva v Ljubljani in da se še posebej v zadnjih mesecih rušijo predvsem veliki sistemi. Rastejo sicer mala in srednja podjetja, ki pa prepočasi odpirajo zadostno število novih delovnih mest. To stanje povečuje socialno diferenciacijo med zaposlenimi in postavlja z vso ostrino naloge za razrelevanje nezaposlenosti. Zato dajemo na pobudo mestnega sveta svobodnih sindikatov Slovenije na današnji seji zborom skupščine v potrditev predlog koncepta razvojno-zaposlitvenega sklada Ljubljane, s katerim bi te probleme razreševali hitreje in bolj učinkovito. Do te seje smo želeli pripraviti vsaj osnutek odloka, vendar za to nismo dobili potrebne podpore občin.

Glede na to, da so bila v zvezi s poročilom skupščine in izvrhnega sveat sprožena nekatera konkretna vprašanja, ki terjajo takojšnje odgovore, bo o tem spregovoril še predsednik izvrhnega sveta.

V mandatu, katerega zaključujemo z današnjo sejo, smo se tudi aktivno vključili v obravnavo in sprejemanje dopolnil zvezne in republiške ustave. Sodelovali smo pri pripravi sprejetih dopolnil, ki so na nov način opredelila položaj mest z več občinami, čeprav tudi sedanje rešitve niso najbolj ustrezne.

Skupaj s SZDL smo v Ljubljani vodili tudi razpravo o ustreznejšem organiziranju in gospodarjenju na področju družbenih dejavnosti in komunalne infrastrukture. Na osnovi ustavnega zakona smo tudi sprejeli začasne rešitve na področju družbenih dejavnosti. Na področju komunalne infrastrukture pa smo ustanovili v skladu z zakonom javna podjetja. Zavedali smo se, da samo s formalnim spreminjanjem statusa že ne bodo razrešeni vsi problemi ustreznejšega delovanja teh dejavnosti, temveč da bo potrebno še temeljito delo v izvajalskih organizacijah. To so področja, ki so najbolj na očeh občanov saj njihovo neustrezno delovanje občane najbolj prizadene.

stran 3

V času od sprejema ustavnih dopolnil in ustavnega zakona pa nismo uspeli, čeprav smo v programu to predvideli, pripraviti vsaj delovnega osnutka spremenb statuta mesta. Zato smo objavili samo smernice za njihovo pripravo. Pri tem smo se ves čas od začetka razprave o ustavnih dopolnilih zavedali, da je potrebno v temeljih spremeniti opredelitve in na nov način opredeliti delovanje komunalnega sistema. Zaradi tega smo tudi naročili Inštitutu za javno upravo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani znanstveno-raziskovalno študijo "Komunalni sistem v mestu s poudarkom na posebnostih v mestu Ljubljana." Ta študija, ki bo javno predstavljena prihodnji teden, bo lahko osnova za pripravo novih statutov občin in mesta, bo pa tudi - o tem sem prepričana - osnova za ustreznejšo opredelitev položaja krajevin skupnosti, občine in mesta v novi ustavi.

Pri tem želim poudariti, da smo prav mi v Ljubljani sprožili pobudo v Sloveniji in preko SKMOJ tudi v Jugoslaviji, da se pri koncipiranju novega komunalnega sistema v največji meri upoštevajo načela Evropske listine o lokalni samoupravi, ki je bila sprejeta v Svetu Evrope leta 1985. Posebej bo treba vstrajati, da bodo upoštevana zlasti naslednja načela:
- lokalna samouprava in avtonomija sta bazi moderne demokracije,
- decentralizacija upravljanja in krepitev sodelovanja javnosti predstavljajo izhodišče za krepitev demokracije na lokalni ravni in za usposabljanje ljudi, da bodo kos izzivom ob prehodu v naslednje tisočletje,
- voljenim prdstavnikom, ki so odgovorni svojim volilcem ka komunalnem nivoju, moraj pomagati sposobni strokovnjaki v upravi, ki bodo tudi zagotavljali uresničevanje sprejete politike,
- v bodoče bodo morale delovati komunalne upravе v večji meri kot podjetja in manj kot aministracija; morale bodo dajati večji poudarek gospodajenju z razpoložljivimi sredstvi, pri čemer seveda ne bodo smele zapostaviti splošnega interesa ljudi.

Ugotovitve znastveno strokovnega projekta, ki je bil v pripravi, objavljene smernice in preje navedena načela, lahko priporočimo skupščini novega sklica kot osnovo za pripravo novega statuta mesta. Skupščini novega sklica prepuščamo torej vrsto odgovornih nalog.

Tik pred zasedanjem skupščin občin sem prejela pobudo Mestnega komiteja ZKS-SDP za referendumsko izrekanje o novem ljubljanskem županu. Pobuda je prišla prepozno, da bi njeno sprejemljivost lahko preverili tudi v ustrezni skupčinski komisiji. Vendar, glede na to, da je naša komisija za spremembe statuta mesta, ki je bila zadolžena tudi za pripravo odlokov, s katerimi so se urejale volitve v mestno skupščino, pristojnost zborov in o volitvah funkcionarjev v skupščini mesta, prejela in utemeljeno zavrnila podobno pobudo predstavnikov MK ZSMS, sedaj Liberalne stranke, ocenjujem da navedene pobude ne moremo predložiti v sprejem skupščini tega sklica. Razlog je predvsem v tem, da za sprejem take pobude nimamo ustavne niti statutarne podlage. Skupščina naslednjega sklica se bo morala o tem odločati na osnovi lastne presoje, vendar verjetno tudi šele na podlagi nove ustave in spremenjenega statuta mesta. Prepričana sem, da bo Že omenjena znanstvena študija o komunalnem sistemu v Ljubljani dal tudi ustrezen in argumentiran strokovni odgovor na vprašanje kako naj se v bodoče voli predsednik skupščine, oziroma župan Ljubljane.

stran 4

Preden končam, bi se rada zahvalila za aktivno sodelovanje v naši Skupčini vsem delegatom, ker se zavedam, da je bilo to delo ob vašem rednem delu za vse le dodatna obremenitev, ki pa ste jo opravili z vso odgovornostjo. Posebej velja zahvala predsednikom in članom delovnih teles skupščine, tako stalnim kot občasnim. Enaka zahvala tudi delegatom naše skuščine v delavskih svetih ali drugih samoupravnih organih podjetij in institucij posebnega družbenega pomena.

Vse priznanje in zahvala obema podpredsednikoma SML, ki sta delovala v posameznih obdobjih tega mandata in še posebej za aktivno in tovariško sodelovanje predsednikom zborov in njihovim namestnikom. Zahvala za sodelovanje velja tudi predsednikom skupčin ljubljanskih občin.

Čeprav smo bili mnogokrat kritični do dela našega Izvršnega sveta, sem prepričana, da se lahko zahvalim tudi v vašem imenu za odgovorno in nelahko delo predsedniku in podpredsedniku, kakor tudi vsem članom našega izvršnega sveta ter vodjem upravnih organov, kakor tudi upravnih in komunalnih organizacij v mestu. Njihovo delo je bilo najbolj na očeh in zato tudi najbolj podvrženo kritiki, prepričana pa sem, da je bilo s strani funkcionarjev, strokovnih delavcev in tudi tehničnih delavcev vloženih mnogo naporov, da bi bile naloge opravljene v interesu občanov Ljubljane.

Nadalje že zahvala za odgovorno opravljeno delo delavcem sekretariata skupščine, še posebej sekretarjem zborov in sekretarju skuščine.

Delo naše skupščine so spremljali in o tem obveščali javnost številni novinarji. Včasih so delovali že kot del naše skupščine in tudi kot vet občanov. Vsem novinarjem, ki ste v teh letih sodelovali z nami, iskrena hvala.

Preko predstavnikov sedme sile bi se rada zahvalila tudi vsem Ljubljančanom za vse pobude, ki so jih posredovali, tudi za kritike, ki so bile mnogokrat ostre in včasih naslovljene na napačen naslov. Skušali smo jih upoštevati in odpravljati nepravilnosti, na katere so opozarjali. Predvsem pa se zahvaljujem tistim, ki so se aktivno vključili v številne aktivnosti, ki so prispevale k višji kvaliteti življenja v mestu.

In končno želim vsem skupaj tudi v bodoče mnogo uspehov pri delu in čimveč, čeprav drobnega, vendar človeškega razumevanja in zadovoljstva. Ob vseh težavah, ki nas čakajo, so dobri medčloveški odnosi najbolj potrebni in največ vredni.

Hvala vsem.